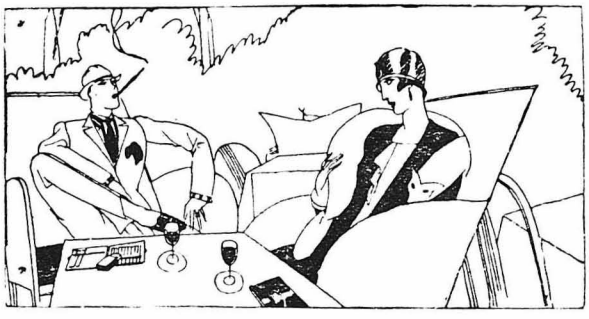

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΣΤΕΜΜΕΝΩΝ

ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ

(ΑΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΙ' ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ)

Τὰ φαγητὰ ποὺ παρετίθεντο στὸ τραπέζι τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου ἦσαν συνήθως 8 εἴδων, ἐκ τῶν ὁποίων 4 γαλλικά, 2 ἰταλικὰ κι' ἄλλα 2 παρεσκευάζοντο σύμφωνα μὲ τὶς ἰδιαίτερες ὁδηγίες καὶ τὴν ἀρέσκεια τοῦ βασιλέως. Ὁ Φρειδερῖκος, ὁ ὁποῖος ἦταν καλοφαγᾶς κι' ὄχι λαίμαργος συνήθιζε νὰ λέγῃ στοὺς φίλους του. «Ὁποιος δὲν ἀρκεῖται σὲ 8 φαγητὰ οὔτε μὲ πενῆντα δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ εὐχαριστημένος». Τὴν ὥρα ποὺ προγευμάτιζε σημείωνε μὲ τὸ μολύβι τὶς παρατηρήσεις του γιὰ τὰ διάφορα φαγητὰ κι' ὅταν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ ἐστιατόριο ἔκανε πάντοτε λόγο γι' αὐτὰ στὸν ἀρχιμάγειρο.

Ὁ Φρειδερῖκος ὁ δεύτερος εἶχε στὴν ὑπηρεσία του δώδεκα μόνο μαγείρους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιτρικλίνου του καὶ πληρωνόντουσαν ἀκριβὰ ἀπὸ τὸ ταμεῖο του. Καθένας των εἶχε καὶ μιὰν εἰδικότητα. Τὰ σκεύη ποὺ μεταχειρίζονταν οἱ μάγειροι ἦσαν καμωμένα ἀπὸ πορσελάνη καὶ τὰ μόνα ἐπιδόρπια ποὺ σερβίριζαν ἦσαν τὰ φροῦτα. Ὁ βασιλιᾶς ἀγαποῦσε ἐξαιρετικὰ ἀπ' ὅλα τὰ κρασιὰ τῆς Μπορντιγάλης καὶ τῆς Μοτέλλης κι' ἔπινε συνήθως σὲ κάθε γεῦμα του μιὰ μποτίλια κρασὶ ἀνακατεμένο μὲ νερό, ἀπέφευγε δὲ τὸ κρασὶ τοῦ Ρήνου γιατὶ ἔπασχε ἀπὸ ἀρθρίτιδα.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ βασιλικοῦ μαγειρείου ἀνήρχετο κάθε χρόνο σὲ δώδεκα χιλιάδες τάλληρα κι' οἱ μάγειροι ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ χορηγοῦν ὀχτὼ φαγητὰ στὸ βασιλικὸ τραπέζι κι' ἄλλα τόσα στοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς αὐλῆς. Ἐπίσης εἶχαν διαταγὴ νὰ τρῶν ἀπ' αὐτὰ τὰ χρήματα τρεῖς ὑπηρέτες τὸ μεσημέρι καὶ δέκα ἢ δώδεκα τὸ βράδυ καὶ νὰ δίνουν κρύα κρέας στὰ βασιλικὰ σκυλιά. Ὅταν ὅμως ὁ μονάρχης προσκαλοῦσε στὸ δεῖπνο του ἐπιφανεῖς ξένους ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ συμπεριελαμβάνοντο στὸν τακτικὸ προϋπολογισμὸ παρετίθεντο τριάντα φαγητὰ περισσότερα.

Μιὰ μέρα τοῦ 1740 ὁ βασιλιᾶς ἔγραφε στὸν ταμία του : «Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ μαγειρική τους, ἀλλὰ ἀνεκάλυψα πὼς μοῦ κλέβουν τὰ μισὰ χρήματα στὰ ψώνια, γιατὶ ξοδεύουν κάθε μέρα δυὸ τάλληρα παραπάνω. Σὲ βεβαιώνω πὼς ἡ τροφή μου μποροῦσε νὰ μὴν εἶνε τόσο πολυέξοδη ἂν οἱ μάγειροί μου ἔκαναν λίγη οἰκονομία».

Ἐπίσης ὁ Φρειδερῖκος βλέποντας σ' ἕναν λογαριασμὸ τῆς 9ης Νοεμβρίου 1734 σημειωμένη ἔκτακτη δαπάνη 25 ταλλήρων καὶ 10 μάρκων ἔγραψε στὸ περιθώριο :

«Μ' ἔκλεψαν, γιατὶ στὸ τραπέζι μοῦφεραν ἑκατὸ στρείδια ἀξίας 4 ταλλήρων, τὸ γλύκισμα στοίχισε 2 τάλληρα, τὸ σηκότι 1 τάλληρο, τὸ ψάρι 2 τάλληρα καὶ τὸ ρωσσικὸ γλύκισμα ἄλλα 2 τάλληρα ἤτοι ἐν ὅλῳ 11 τάλληρα· ἑπομένως τὰ ὑπόλοιπα εἶνε κλεμμένα. Ἐπειδὴ σήμερα παρετέθησαν δυὸ φαγητὰ περισσότερα, ἡ ρέγγα καὶ τὰ μπιζέλια, ποὺ δὲν στοιχίζουν πλέον τοῦ ἑνὸς ταλλήρου, ἡ ὅλη δαπάνη ἀνέρχεται σὲ δώδεκα τάλληρα καὶ τὰ ἐπιπλέον ἔξοδα ἰσοδυναμοῦν μὲ φανερὴ κλοπή. — Φρειδερῖκος.»

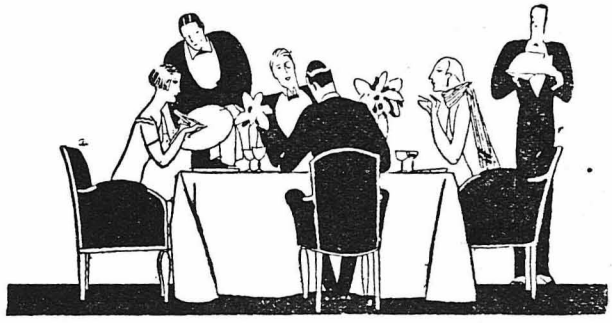

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΝΙΤΣΕ ΛΟΓΟΚΛΟΠΟΣ;;

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔργων ποὺ ἄφησε ὁ γερμανοελβετὸς ποιητὴς Κάρολος Σπίτλερ, ὑπάρχει καὶ ἕνα ἐκτεταμένον ποίημα μὲ τὸν τίτλον «Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεὺς» τὸ ὁποῖον ἔχει καταπληκτικὰς ὁμοιότητας μὲ τὸν «Ζαρατούστρα» τοῦ Νίτσε. Ὅπως ἦταν φυσικὸ οἱ κριτικοὶ ἀπέδωκαν τὸ πρᾶγμα εἰς θρασεῖαν μίμησιν καὶ ἐπιτέθησαν ἀργίως κατὰ τοῦ Σπίτλερ. Τελευταίως ὅμως ἕνας βιογράφος τοῦ Σπίτλερ θέλησε ν' ἀποκαταστήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἀπεκάλυψε μὲ ντοκουμέντα ὅτι ὁ «Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεὺς» εἶχε γραφῆ δυὸ ὁλόκληρα χρόνια πρὸ τοῦ «Ζαρατούστρα» καὶ συνεπῶς ἄλλοῦ πρέπει νὰ ζητηθῇ ὁ μιμητής...

Ο ΣΤΡΑΟΥΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΤΙΚΗ

Ὁ Ριχάρδος Στράους, ὁ κοσμοξάκουστος συνθέτης τῆς «Σαλώμης», τὸν ὁποῖον ηὐτύχησαν νὰ χειροκροτήσουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἔχει κηρύξει ἀμείλικτον πόλεμον κατὰ τῶν κριτικῶν, οἱ ὁποῖοι σώνει καὶ καλὰ θέλουν νὰ τὸν παρουσιάσουν ὡς ἀρχηγὸν τῆς νεωτεριστικῆς μουσικῆς. Γίνεται ἔξω φρενῶν, ὅταν βλέπῃ νὰ τὸν κρίνουν μὲ τόσην ἐλαφρότητα καὶ στέλλει εἰς τὸν διάβολον ὅλους τοὺς σχολαστικοὺς κανόνας ἀπάνω στοὺς ὁποίους στηρίζει ἡ κριτικὴ ἡ γνώμη της.

«Δὲν ὑπάρχει, γράφει, σὲ σχετικό του ἄρθρο, οὔτε παλαιὰ οὔτε μοντέρνα μουσική. Ἡ μουσικὴ εἶνε μία καὶ αἰωνία, ὅπως καὶ ἡ ποίησις. Οἱ μεγάλοι ποντίφηκες τῆς κριτικῆς ποὺ ξέρουν νὰ ταξινομοῦν τοὺς καλλιτέχνας, πρέπει νὰ μάθουν ὅτι οἱ δημιουργοὶ δὲν ἀνήκουν σὲ κατηγορίας. Ἂς ἀπολαμβάνουν, ἂν μποροῦν, ὡς ἄνθρωποι καὶ οἱ κριτικοὶ τὴν χαρὰν τῆς τέχνης κι' ἂς ἀφήνουν ἥσυχοι καθένα νὰ κάνῃ τὴ δουλειά του. Ἂς ἀφήνουν καθένα νὰ τραγουδᾷ τὸ τραγούδι του καὶ ἂν θέλουν τὸ ἀκοῦν !»

ΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ ΤΟΥ ΜΙΛΤΩΝΟΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Ὁ Μίλτων, ὁ μεγάλος ἄγγλος ποιητής, ὑπῆρξε ὁ φανατικώτερος ὑποστηρικτὴς τοῦ... διαζυγίου. Ὅταν παντρεύτηκε τὴν Μαρὴ Πόουελς μιὰν ἁπλοϊκὴ κοπέλλα μετρίας μορφώσεως, ποὺ φυσικὰ δὲν μποροῦσε νὰ ἐμβαθύνῃ στὰ ἀριστουργήματά του, ἀφοῦ τὴν κράτησε ἕνα μῆνα κοντά του, τὴν ἐπέστρεψε ἔπειτα στοὺς γονεῖς της καὶ ἐζήτησε διαζύγιο. Συγχρόνως ὁ Μίλτων ἔγραψε ἕνα «λίβελλο», ἀφιερούμενον εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον «περὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ καὶ τῶν δύο φύλων διαζυγίου, τῆς δουλείας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου καὶ ἄλλων πλανῶν».

Κατὰ τὸν Μίλτωνα οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ τοῦ διαζυγίου εἶνε ἡ συνήθεια καὶ ἡ πρόληψις. Ὁ θεὸς δὲν ἀπηγόρευσε τὸ διαζύγιον ἀλλὰ οἱ παπάδες. Ὁ ἑβραϊκὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπει. Ἡ ἐξακολούθησις τῆς συμβιώσεως χωρὶς ἔρωτα εἶνε ἀνήθικος καὶ καταστρεπτική. Καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Ἀπολεσθέντος Παραδείσου» ἐπικαλεῖται πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ἐπιχειρημάτων του τὴν ἱερότητα καὶ τὴν ἁγνότητα τοῦ γάμου :

«Ὁ γάμος εἶνε ἕνωσις δυὸ ψυχῶν ποὺ ἀνεβαίνουν μαζὶ ψηλὰ πρὸς τὸ ὡραῖον καὶ τὸ καλόν, μὲ τὰ φτερὰ τῆς συζυγικῆς ἀγάπης. Αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ἀγάπης ποὺ διαφέρει ἀπὸ κάθε ἄλλη, παύει νὰ ὑπάρχῃ ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ δὲν εἶνε πιὰ ἀμοιβαία.»

Ἐν τούτοις λίγον καιρὸ μετὰ τὴν δημοσίευσι τοῦ «λιβέλλου» ὁ Μίλτων συνφιλιώθη μὲ τὴν Μαίρη Πόουελς καὶ τίποτε ἔκτοτε δὲν ἐτάραξε τὴ συμβίωσί τους ὡς τὸ θάνατο τῆς ἀγαθῆς γυναίκας του ποὺ συνέβη τὸ 1652. Καὶ μετὰ τὴν συμφιλίωσίν του ὅμως μὲ τὴν γυναίκα του δὲν ἔπαψε νὰ προπαγανδίζῃ ὑπὲρ τοῦ διαζυγίου, διότι ὅπως εἴπαμε, τὸ ἐθεώρει ἐκ πεποιθήσεως ὡς θεσμὸν ποὺ πρέπει νὰ ἰσχύσῃ χάριν τῆς εὐτυχίας τῆς ἀνθρωπότητος.

ζοντας μὲ ἀστραφτερὲς ματιὲς γύρω. Ὁ λαός, ἐνθουσιασμένος, χειροκροτοῦσε σὰν τρελλὸς κι' ἀλάλαζε :

— Ἄξιος ! Ἄξιος ! Ἄξιος !...

Ὁ Βεζύρης ἐπροχώρησε τότε κι' ἔρριξε στοὺς ὤμους του τὸν ἡγεμονικὸν μανδύα, εὐχαριστημένος καὶ αὐτὸς γιατὶ τελείωσαν ἔτσι τὰ πράγματα.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ τέως τζιερτζῆς, ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας πιὰ ἀνεχώρησε γιὰ τὴ θέσι του, ὅπου εὐδοκίμησε ὅσο κανεὶς ἄλλος. Ὁ Γεώργιος Γκίκας ἔγεινε γενάρχης μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ πριγκηπικοῦ οἴκου. Ἐπῆρε γυναῖκα Φαναριώτισσα, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ οἰκογένεια Βλαστοῦ. Μιὰ ἀπὸ τῆς θυγατέρες του, ἡ Ρωξάνη Γκίκα παντρεύτηκε ἕνα Μαυροκορδᾶτο. Ἀπόγονοι τοῦ Γεωργίου Γκίκα ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ σήμερα στὴν Ἑλλάδα, κατέχοντες μάλιστα ἄριστες κοινωνικὲς θέσεις καὶ ἀξιώματα.